T.C.
UYUŞMAZLIK MAHKEMESİ

ESAS NO : 2024/132
KARAR NO : 2024/ 181
KARAR TR : 06/05/2024

ÖZET:İdari yargı yerinde açılan davanın öncesinde adli yargı yerince aynı konuda verilmiş kesin veya kesinleşmiş bir görevsizlik kararının bulunmadığı anlaşıldığından, 2247sayılı Kanun'un 19. maddesinde belirtilen koşulların oluşmaması nedeniyle, aynı Kanun'un 27. maddesi uyarınca yöntemine uygun bulunmayan BAŞVURUNUN REDDİ gerektiği hk.

K A R A R

Davacı : K. H. Üniversitesi Rektörlüğü
Vekili : Av. Dr. L. B.
Davalı : N. E.

I. DAVA KONUSU OLAY

1. Davacı vekili, müvekkili ile davalı arasında 01/07/2022 - 30/06/2023 tarihleri arasında geçerli olmak üzere *"Yabancı Diller Yüksekokulu Öğretim Görevlisi Belirli Süreli İş Sözleşmesi"* akdedildiğini, davalı tarafın 21/02/2023 tarihinden itibaren kişisel sebeplerinden dolayı kendi isteği ile ayrılmak istediğini belirten istifa dilekçesini 03/01/2023 tarihinde müvekkile sunduğunu, sözleşmeye aykırı hareket eden davalı tarafa sözleşmenin 42. maddesinde belirtilen cezai şart ödenmesi için Beyoğlu 41. Noterliğinden 23/02/2023 tarih ve 08501 yevmiye numaralı ihtarname gönderildiğini, davalı tarafından bu ihtarnameye cevap verilmediğini ve cezai şart tutarının da ödenmediğini, bunun üzerine İstanbul 3. İcra Müdürlüğünün 2023/13685 Esas sayılı dosyasından icra takibi başlatıldığını, davalı tarafından icra takibine haksız ve kötü niyetli şekilde itiraz edilmesi üzerine takibin durdurulmasına karar verildiğini ileri sürerek, takibe yapılan haksız itirazın iptali ile takibin devamına, alacağın %20'sinden aşağı olmamak kaydıyla davalı aleyhinde kötü niyet tazminatına hükmedilmesine karar verilmesi istemiyle adli yargı yerinde dava açmıştır.

II. UYUŞMAZLIĞA İLİŞKİN BAŞVURU SÜRECİ

A. Adli Yargıda

2. **İstanbul 29. İş Mahkemesi 13/09/2023 tarih ve E.2023/156, K.2023/240 sayılı kararı** ile, yargı yolunun caiz olmaması nedeniyle HMK'nın 114/1-bve 115/2 maddesi uyarınca davanın usulden reddine karar vermiş, gerekçeli kararın davalıya tebliğ edilmediğinin dosya kapsamından anlaşılması üzerine mahkemesine, kararın kesinleşip kesinleşmediği sorulmuş, Uyuşmazlık Mahkemesine gönderilen cevabi yazıda kararın kesinleşmediği belirtilmiş olup, Mahkememizce UYAP üzerinden yapılan kontrolde de görevsizlik kararının kesinleşmediği teyit edilmiştir. Kararın ilgili kısmı şöyledir:

> *"Davalının 01/07/2022-30/06/2023 tarihleri arasında davacı Üniversite'de öğretim üyesi olarak çalıştığı, taraflar arasında "Yabancı Diller Yüksekokulu Öğretim Görevlisi Belirli Süreli İş Sözleşmesi" akdedildiği, davalının iş sözleşmesinin " 4.2 Öğretim Görevlisi, işbu sözleşmesi, sözleşme süresinin bitiminden önce haklı bir neden olmaksızın fesheder veya kendisine yüklenebilecek bir sebep dolayısıyla Üniversite'nin süresinden önce ve haklı olarak feshetmesine neden olursa, herhangi bir ihtara gerek olmaksızın, Üniversite'ye son net ücretinin 3 katı tutarındaki cezai şartı ödemekle yükümlü olur. Benzer şekilde, eğer Üniversite, işbu sözleşmeyi, sözleşme süresinin bitiminden önce haklı bir neden olmaksızın fesheder veya kendisine yüklenebilecek bir sebep dolayısıyla Öğretim Görevlisi'nin haklı feshine neden olursa, Öğretim Görevlisi'ne son net ücretinin 3 katı tutarındaki cezai şartı ödeyecektir." maddesi gereğince ödemesi gereken cezai şartı ödemediği anlaşılmıştır.*
>
> *Anayasanın 131. Maddesine göre vakıflar tarafından kurulan Yükseköğretim kurumları, mali ve idari konuları dışındaki akademik çalışmaları, öğretim elemanlarının sağlanması ve güvenlik yönlerinden, devlet eliyle kurulan Yükseköğretim kurumları için belirtilen hükümlere tabidir.*
>
> *Uyuşmazlık Mahkemesi, Vakıf Üniversiteleri ile öğretim elemanları arasındaki uyuşmazlıklarda, Vakıf Üniversitesindeki öğretim elemanlarının, satütüsü,göreve alınması, hak ve yetkileri gözetildiğinde İdare Hukuku kapsamında bir kamu personeli olduğunu, sözleşmenin feshinde idari işlem olduğunu ve bu idari işlemden kaynaklanan tazminat isteminin idari yargı yerinde görülmesi gerektiğine hükmetmiştir. (2014/1053-1105 Esas ve Karar)*
>
> *Vakıf Yükseköğretim kurumları yönetmeliğinin 23/2 Maddesi uyarınca, Vakıf Yükseköğretim*

kurumlarında görev alacak olan akademik ve idari personelinçalışma esasları 2457 Sayılı Kanunda Devlet Üniversiteleri için öngörülen hükümlere tabidir.

Davalının vakıf üniversitesi olan davacı Üniversitede öğretim görevlisi olarak çalıştığı ve idari sözleşme ile çalıştığıanlaşılmakla uyuşmazlıkta İdari Yargının görevli olduğu ve yargı yolunun caiz olmadığı anlaşılmakla HMK 114 ve 115.maddeleri gereği davanın usulden reddine dair aşağıdaki gibi hüküm kurulmuştur."

3. Davacı vekili, adli yargıda verilen görevsizlik kararı kesinleşmeden 67.200 TL cezai şartın faiziyle birlikte ödenmesi istemiyle idari yargı yerinde dava açmıştır.

B. İdari Yargıda

4. **İstanbul 2. İdare Mahkemesi 07/11/2023 tarih ve E.2023/2336 sayılı kararı**ile, davanın görüm ve çözümünde adli yargı yerinin görevli olduğu gerekçesiyle, 2247 sayılıKanun'un 19. maddesi uyarınca görevli yargı yerinin belirlenmesi için dosyanın Uyuşmazlık Mahkemesine gönderilmesine ve dosya incelemesinin bu konuda Uyuşmazlık Mahkemesince karar verilinceye kadar ertelenmesine karar vermiştir. Kararın ilgili kısmı şöyledir:

"Dosyanın incelenmesinden, davacı Üniversite tarafından, Yabancı Diller Yüksekokulu Öğretim Görevlisi Belirli Süreli İş Sözleşmesi kapsamındaki akti haksız olarak tek taraflı feshinden dolayıtoplam 67.200,00 TL cezai şartın borcun muaccel olduğu tarihten itibaren işleyecek yasal gecikme faiziyle birlikte davacı üniversiteye ödenmesi istemli olarak İstanbul 3.İcra Müdürlüğü'nün2023/13685 esasına kayden icra takibi başlatıldığı,takibe itiraz üzerineitirazın iptali içinİstanbul 29.İş Mahkemesi'nin E.2023/156 esasına kayden açılan davada verilen 13/09/2023 tarihli, 240 sayılı kararıyla uyuşmazlıkta idari yargının görevli olduğundan bahisledavanın usulden reddi kararı (kesinleşen) üzerine aynı istemle N. E.'a karşı bakılmakta olan davanın açıldığı anlaşılmaktadır.

Tüm bu açıklamalar ışığında, idare mahkemelerinde davalısıgerçek kişiler taraf olmayan, kamu gücü kullanılarak Türk idare teşkilatı içerisinde yer alan idarimercilerce tesis olunan idari işlemlerin hukuki denetiminin yapıldığı,halbuki olayımızda ise davalı olarak gerçek kişinin gösterildiği, bu durumun,sözleşmeyi haksız feshettiği değerlendirilendavalı gerçek kişiye yönelikilamsız icra takibi başlatılıp gelişen süreçteMahkememiz önüne gelen uyuşmazlıkta ihtilafın özel hukuk alanına taşınıpadli yargı düzeni içinde çözümlenmesi amaç ve girişiminin bir sonucu olduğu, temel olarak,gerçek kişiye yönelik husumet yöneltilip özel hukuk çerçevesinde takip hukukuna özgü yol izlenenuyuşmazlığın adli yargı yerinde görülmesi gerektiği sonucunu varılmıştır.

Açıklanan nedenlerle; İstanbul 29. İş Mahkemesi'nin E:2019/156 esas sayılı dava dosyası temin edildikten sonra iş bu dava dosyası ile birlikte 2247 sayılı Uyuşmazlık Mahkemesinin Kuruluş ve İşleyişi Hakkında Kanun'un 19.maddesi uyarınca görevli yargı merciinin belirlenmesi amacıyla Uyuşmazlık Mahkemesi'ne gönderilmesine..."

III. İLGİLİ HUKUK

5. Uyuşmazlık Mahkemesinin görev ve yetkileri, Anayasa'nın 158. maddesi ile 2247 sayılı Uyuşmazlık Mahkemesinin Kuruluş ve İşleyişi Hakkında Kanun'un 1. maddesinde açıkça gösterilmiş, Mahkeme adli ve idari yargı mercileri arasındaki görev ve hüküm uyuşmazlıklarını kesin olarak çözmeye yetkili kılınmıştır.

6. 2247 sayılı Kanun'un *"Mahkemenin görevi"* başlıklı 1. maddesinin birinci fıkrası şöyledir:

"Uyuşmazlık Mahkemesi; Türkiye Cumhuriyeti Anayasası ile görevlendirilmiş, adli ve idari yargı mercileri arasındaki görev ve hüküm uyuşmazlıklarını kesin olarak çözmeye yetkili ve bu kanunla kurulup görev yapan bağımsız bir yüksek mahkemedir."

7. 2247 sayılı Kanun'un *"Yargı merciilerinin uyuşmazlık mahkemesine başvurmaları"* başlıklı 19. maddesi şöyledir:

"Adli ve idari yargı mercilerinden birisinin kesin veya kesinleşmiş görevsizlik kararı üzerine kendisine gelen bir davayı incelemeye başlayan veya incelemekte olan bir yargı mercii davada görevsizlik kararı veren merciin görevli olduğu kanısına varırsa, gerekçeli bir karar ile görevli merciin belirtilmesi için Uyuşmazlık Mahkemesine başvurur ve elindeki işin incelenmesini Uyuşmazlık Mahkemesinin karar vermesine değin erteler.

(Değişik ikinci fıkra: 23/7/2008 – 5791/9 md.) Yargı merciince, önceki görevsizlik kararına ilişkin dava dosyası da temin edilerek, gerekçeli başvuru kararı ile birlikte dava dosyaları Uyuşmazlık Mahkemesine gönderilir."

8. 2247 sayılı Kanun'un *"İncelemede izlenecek sıra"* başlıklı 27. maddesi şöyledir:

"Uyuşmazlık Mahkemesi, uyuşmazlık çıkarmaya veya görev uyuşmazlıklarına ilişkin istemleri önce şekil ve süre açısından inceler; yöntemine uymayan veya süresi içinde ileri sürülmemiş istemleri reddeder."

IV. İNCELEME VE GEREKÇE

9. Uyuşmazlık Mahkemesinin Rıdvan GÜLEÇ'in Başkanlığında, Üyeler Nilgün TAŞ, Doğan AĞIRMAN, Eyüp SARICALAR, Ahmet ARSLAN, Mahmut BALLI ve Bilal ÇALIŞKAN'ın katılımlarıyla yapılan 06/05/2024 tarihli toplantısında; Raportör-Hâkim Süleyman ARIDURU'nun, 2247 sayılı Kanun'da öngörülen koşulları taşımayan başvurunun reddi gerektiği yolundaki raporu ve dosyadaki belgeler okunduktan, ilgili Başsavcılarca görevlendirilen Yargıtay Cumhuriyet Savcısı Halil İbrahim ÇİFTÇİ ile Danıştay Savcısı Yakup BAL'ın davada başvurunun reddi gerektiği yolundaki sözlü açıklamaları da dinlendikten sonra,gereği görüşülüp düşünüldü:

10. Dosyanın incelenmesinden, davacının, davalı tarafından icra takibine haksız ve kötü niyetli şekilde itiraz edilmesi üzerine takibin durdurulmasına karar verildiğini ileri sürerek, takibe yapılan haksız itirazın iptali ile takibin devamına, alacağın %20'sinden aşağı olmamak kaydıyla davalı aleyhinde kötü niyet tazminatına hükmedilmesine karar verilmesi istemiyle adli yargı yerinde açılan davada, İstanbul 29. İş Mahkemesince görevsizlik kararı verildiği, gerekçeli kararın davalıya tebliğ edilmediğinin dosya kapsamından anlaşılması üzerine, mahkemesine kararın kesinleşip kesinleşmediğinin sorulduğu, Uyuşmazlık Mahkemesine gönderilen cevabi yazıda kararın kesinleşmediğinin belirtildiği, Mahkememizce UYAP üzerinden yapılan kontrolde de görevsizlik kararının kesinleşmediğinin teyit edildiği, davacı vekilinin, adli yargıda verilen görevsizlik kararı kesinleşmeden 67.200 TL cezai şartın faiziyle birlikte ödenmesi istemiyle idari yargı yerinde dava açtığı ve ardından idari yargı yerince dava dosyalarının 2247 sayılı Kanun'un 19. maddesi kapsamında Uyuşmazlık Mahkemesine gönderildiği anlaşılmıştır.

11. İstanbul 2. İdare Mahkemesince 2247 sayılı Kanun'un 19. maddesi uyarınca Uyuşmazlık Mahkemesine başvurabilmesi için, adli yargı yerince aynı konuda verilmiş kesin veya kesinleşmiş bir görevsizlik kararı bulunması gerektiği açıktır. Oysa olayda, adli yargı yerince davacı hakkında aynı konuya ilişkin olarak verilmiş bir görevsizlik kararı bulunduğu halde bu kararın kesinleşmediği, böylece ortada Kanunda öngörülen biçimde, idari yargı yerinde açılan davanın öncesinde, adli yargı yerince aynı konuda verilmiş kesin veya kesinleşmiş bir görevsizlik kararının bulunmadığı görülmektedir.

12. Yukarıda belirtilen hususlar göz önünde bulundurulduğunda, İstanbul 2. İdare Mahkemesince yapılan başvurunun öncesinde adli yargı yerince aynı konuda verilmiş ve kesinleşmiş bir görevsizlik kararı bulunmadığı anlaşıldığından, 2247 sayılı Kanun'un 19. maddesinde belirtilen koşulları taşımayan İstanbul 2. İdare Mahkemesinin 07/11/2023 tarih ve E.2023/2336 sayılı başvurusunun reddi gerekmiştir.

V. HÜKÜM

Açıklanan gerekçelerle;

2247 sayılı Kanun'un 19. maddesinde belirtilen koşulları taşımayan İstanbul 2. İdare Mahkemesinin 07/11/2023 tarih ve E.2023/2336 sayılı BAŞVURUSUNUN REDDİNE,

06/05/2024 tarihinde OY BİRLİĞİ İLE KESİN OLARAK karar verildi.

Başkan	Üye	Üye	Üye
Rıdvan	Nilgün	Doğan	Eyüp
GÜLEÇ	TAŞ	AĞIRMAN	SARICALAR

Üye	Üye	Üye
Ahmet	Mahmut	Bilal
ARSLAN	BALLI	ÇALIŞKAN